

Protocol

dalla seduta dil cussegl da vischnaunca,
venderdis, ils 14 da december 2018: allas 19⁰⁰ – 21¹⁰
Liug: Halla Cons

Presidi: Armin Manetsch

Actuar: Paul Duff

Presents:

- a) Cussegl
Christoph Berger	Armin Berther
Stefan Columberg	Adrian Deflorin
Edgar Durschei	Mario Flepp
Anna Maria Genelin	Rita Huonder-Tenner
Admir Jasarevic	Christian Loretz
Giusep Lozza	Helga Probst-Linder
Livio Zanetti	
- b) Suprastonza
Robert Cajacob	Clemens Berther
Victor Flepp	Jris Lombris
Iso Mazzetta	
- c) Perstgisas
- Cusseglhier Wendelin Jacomet pren stgisa dil cussegl ord motivs ch'el ei eligius sco genau en suprastonza communal. El ei presents e pren plaz denter ils hosps.
- d) Cumissiun da gestiun
Manfred Caviezel	Beat Hosang
- e) Canzlist
- Andri Hendry
- f) Hosps
- 20

Plaid d'avertura entras il president

Sontgaclau

Avon strusch in'jamna ei il Sontgaclau vegnius tier nus. Grond engraziament a tuts ils participonts che s'engaschan onn per onn da mantener quei bi usit.

Catrina Resort

Ier havein astgau festivar l'avertura parziala dil Catrina Resort e dil niev Coop. Grond compliment per quei bein gartegiau project ed jeu gavischel a tut ils pertuccai grond plascher e bien success.

Onn presidial

Per mei eis ei sco sch'jeu havess gest entschiet quei onn presidial. En in pèr dis ei quel denton gia alla fin. Jeu sun fetg cuntents dad haver giu quella caschun d'astgar presidiar il cussegl da vischnaunca. Denton dun uss bugen vinavon quell'incarica e quella caschun ad in auter. Igl ei stau per mei in fetg interessant onn sco era ina buna experientscha. Jeu saiel mo cussegljar a mintgin che ha la caschun da presidiar per in onn il cussegl da vischnaunca da prender quella caschun.

Secapescha lessel jeu era engraziar alla suprastonza communal ed all'administraziun communal per la buna collaboraziun.

In grond engraziament admittel era als collaboraturs dall'administraziun communal per la biala decoraziun per nossa seduta da questa sera.

Era engraziel grondamein a tuts quels che han susteniu mei duront quei onn presidial en special mia famiglia, al vicepresidente Armin Berther ed agl actuar Paul Duff. Igl ei stau in'emperneivla collaboraziun.

Communicaziuns

Mortoris

Ursulina Sialm, naschida ils 19-03-1940, morta ils 23-11-2018

Naschientschas

Matteo Schuoler, naschius ils 16-11-2018, feagl da Flavia e Toni Schuoler

Cussegl da vischnaunca 2017/2020

Protocol nr. 16

Seduta dils 14 da december 2018

Tractandas:

1. Protocol 15-2017/2020
2. Verificaziun dall'elecziun complementara dalla suprastanza communal dils 25 da november 2018
3. Lescha davart il dretg da burgheis (messadi nr. 27-2017/2020)
4. Postulat davart realisar in project d'ina rundella ed in sutpassadi per procurar la segirtad dil traffic d'autos, pedunz e velocipedists ad Acla da Fontauna: Rapport (postulat P1-2018/2020)
5. Agenda 2019
6. Uras da damondas (conform ad art. 44 dil regulativ da fatschentas)
7. Elecziuns:
  - 7.1 dil president ni presidenta dil cussegl da vischnaunca 2019
  - 7.2 dil vicepresidente ni vicepresidenta dil cussegl da vischnaunca 2019
  - 7.3 dil vicepresidente communal 2019/2020
  - 7.4 d'in commember ella cumissiun preparatorica per la revisiun parziala dalla planisaziun locala
8. Saramentaziun dil niev genau
9. Undraziun

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: Igl actuar:

Armin Manetsch

Paul Duff

Cussegl da vischnaunca 2017/2020
Protocol nr. 16
Seduta dils 14 da december 2018

---

1. Protocol

Protocol nr. 15-2017/2020

Decisiun:

*Il protocol ei vegnius tarmess tier per posiziun. Enteifer ils tschun dis fixai ei vegniu inoltrau objecziuns ch'ei nudadas cun color blaua. Il protocol vegn **approbaus senza midadas.***

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: Igl actuar:

Armin Manetsch

Paul Duff

Cussegl da vischnaunca 2017/2020

Protocol nr. 16

Seduta dils 14 da december 2018

---

2. Verificaziun dall'elecziun complementara dalla suprastanza communal dils 25 da november 2018

Participaziun:	43,2%
Dau giu cedels	643
Cedels vits e nunvaleivels	118
Total vuschs valeivlas	525 vuschs
Absolut pli	263 vuschs
Wendelin Jacomet ha obteniu ed ei elegius cun	437 vuschs

Decisiun:

Il cussegl ha verificau l'elecziun complementara dalla suprastanza communal senza cuntervuschs ed abstenziuns.

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: Igl actuar:

Armin Manetsch

Paul Duff

3. Lescha davart il dretg da burgheis (messadi nr. 27-2017/2020)

Presentaziun:

Suprastonza:

Geraua Jris Lombris: Avon biebein quater onns ha il Parlament federal approbau la revisiun totala dalla lescha dil dretg da burgheis svizzer ch'ei entrada en vigur 2018. Las midadas ed adattaziuns han giu per consequenza d'ina midada dalla lescha cantunala. Ussa ston era las leschas communalas far las midadas tenor las surordinadas. Mustér ha negina vischnaunca burgheisa, pia sto la vischnaunca politica exequir las prescripziuns. Nus prendein la caschun da formular nosa lescha che datescha digl onn 2009 pli detagliau. Las leschas surordinadas reglan detagliadamein ils criteris ch'ei d'ademplier per survegnir il dretg da burgheis. Las vischnauncas ein libras da definir il diember dils onns da dimora avon l'impatriaziun. Las damondas per persunas digl exterior van igl emprem agl uffeci cantunal. Persunas svizras san drizzar la damonda direct alla vischnaunca. Per persunas digl exterior prescriba la nova lescha in domicil da silmeins tschun onns en vischnaunca d'impatriaziun, per persunas svizras in domicil da dus onns. Las vischnauncas san midar tala determinaziun ed alzar ils onns da domicil sin tschun onns. En concordanza cun las vischnauncas vischinas havein nus determinau per persunas digl exterior silmeins tschun onns en vischnaunca, da quels directamein quater onns avon l'introducziun dalla damonda. Per persunas svizras in domicil da silmeins tschun onns en vischnaunca, da quels silmeins treis onns directamein en vischnaunca avon l'introducziun dalla damonda. Per tuts vala, sch'il temps da domicil en vischnaunca importa en tut 12 onns tonschan dus onns domicil en vischnaunca senza interrupziun el mument da far la damonda.

Discussiun:

Cussegl:

Cusseglie Mario Flepp fa la proposta da midar ella nova lescha dil dretg da burgheis la determinaziun "persunas jastras" en "persunas digl exterior". Quei per far pli clar il cuntegn. Pertgei en in liug da turissem sco Mustér ha il plaid "persunas jastras" in'otra muntada. Tala midada ei era succedida ella vischnaunca da Tujetsch.

Decisiun:

Il cussegl approbescha la proposta senza cuntervuschs ed abstenziuns.

Cussegl:

Cusseglie Christian Loretz fa la proposta da midar artechel 3 cefra 2 identic sco artechel 2 cefra 2 cun menziunar la determinaziun "en vischnaunca".

Decisiun:

Il cussegl approbescha la proposta senza cuntervuschs ed abstenziuns.

Decisiun:

La suprastanza fa al cussegl da vischnaunca la proposta;

- 1. d'approbar la revisiun parziala dalla lescha davart il dretg burgheis;*
- 2. da suttametter quei conclus el senn d'artechel 21 b. dalla constituziun communal a referendum facultativ.*

Il cussegl approbescha la proposta senza cuntervuschs ed abstenziuns.

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: Igl actuar:

Armin Manetsch

Paul Duff

4. Postulat davart realisar in project d'ina rundella ed in sutpassadi per procurar la segirtad dil traffic d'autos, pedunz e velocipedists ad Acla da Fontauna: Rapport (postulat P1-2018/2020)

Orientaziun:

Gerau Iso Mazzetta:

La suprastanza communal ei bein pertscharta pertuccont la segirtad per pedunz e traffic sin il tschancun Acla da Fontauna e CSC. En vesta dallas lavurs che van en quei sectur eis ei impurtont da spitgar tochen che quels projects ein concrets.

Per la Via Prau encunter la staziun sur la Via Cantunala ei previu ina sbuccada tenor in niev project. Quel cuntegn era in passapei tochen al CSC. Ei duei vegnir spitgau entochen ch'ils projects Hotel Acla da Fontauna e CSC ein pli concrets.

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: Igl actuar:

Armin Manetsch

Paul Duff

5. Agenda 2019

1. **venderdis, ils 18 da schaner 2019** *vegn stuschaus sin gliendisdis ils 21 da schaner 2019 ord motivs da collisiun da termins*
2. **venderdis, ils 22 da fevrer 2019**
3. **venderdis, ils 29 da mars 2019**
4. **gievgia, ils 25 d'avrel 2019** Quen 2018
5. **venderdis, ils 7 da zercladur 2019** Program d'activitad e plan da finanzas
6. **venderdis, ils 23 d'uost 2019** Seduta extra muros
7. **venderdis, ils 13 da settember 2019**
8. **venderdis, ils 4 d'october 2019**
9. **gievgia, ils 14 da november 2019** Preventiv 2020
10. **venderdis, ils 13 da december 2019** Seduta finala

Discussiun:

Cussegl:

Il termin dils 14 da november duess ins metter sin venderdis, ils 15 da november. Sin quei di ein gia pliras occurrenzas en vischnaunca terminadas.

Ils 7 da zercladur ei ina producziun dil teater el liber a S. Gada.

President dil cussegl:

Era ils 15 da november ein gia occurrenzas terminadas. L'agenda ei buca determinada e sa vegnir midada tenor basegns e prioritads.

Il cussegl da vischnaunca pren enconuschientscha dall'agenda 2019 sco proponida.

6. Uras da damondas (conform ad art. 44 dil regulativ da fatschentas)

Igl ei buca vegniu inoltrau damondas alla suprastonza communal ed ord il cussegl da vischnaunca vegnan neginas damondas.

7. Elecziuns

7.1 dil president ni dalla presidenta dil cussegl da vischnaunca 2019

Armin Manetsch president dil cussegl: El propona cusseglier Armin Berther sco president dil cussegl da vischnaunca 2019. Armin Berther s'engascha en pliras parts publicas, per exempel sco meinagruppa dils pumpiers Sursassiala, ell'organisaziun cuppa mundiala da skis Trofea Péz Ault eav.

Egl onn current sco vicepresident ei el segidaus da menar las sedutas dil cussegl. Armin Berther viva a Segnas cun sia dunna e sia feglia.

L'elecziun vegn fatga cun scrutini.

Decisiun:

Il cussegl elegia Armin Berther sco president dil cussegl da vischnaunca 2019 cun 13 vuschs ed 1 abstenziun.

Plaid dil niev eligiu president dil cussegl da vischnaunca Armin Berther:

Preziau president dil cussegl
Preziadas concusseglieras e concussegliers
Preziada suprastonza
Preziada direcziun
Preziada cumissiun da gestiun
Preziau canzlist e preziai hospis

Cun grond plascher haiel priu enconuschientscha da mia elecziun sco president dil cussegl da vischnaunca pigl onn vegnent. Jeu engraziel per il sustegn e la confidanza che haiel retschert. En special in cordial engraziament a mia famiglia per lur capientscha e pazienza ch'els muossan adina per mes differents engaschis.

Igl entir onn vargau ei adina puspei in patratg ius atras miu tgau. Tgei ei quei in summa per in uffeci president dil cussegl da vischnaunca? Ei vegn detg ch'ins seigi per in onn politicamein il pli ault dalla vischnaunca. Tgei munta quei, ei quei veramein aschia - ni era quei pli baul aschia? Gie pli baul cura ch'ei deva ina gliesta da spetga per quei post e dapertut deva ei personas da renum che litgaven la lieunga suenter quei post. Quei temps ei vargaus. Oz sundel staus il sulet candidat ed ins senta pauc da quei vent che buffava pli baul. En sesez donn. Tonaton, la funcziun ei la medema e cun luschezia acceptel mia elecziun.

Jeu sundel uss sis onns el cussegl ed haiel astgau rimnar entginas experientschas politicas. Buns temps e meins buns temps, dabia enzennas da damondas e bia glischs ch'ei idas si duront ils differents studis e numerus discuors e debattas. Ed jeu stoss dir, jeu sun perschadius da nies sistem plovitic, era sche quel viva buc ils megliers temps e vegn magari mess en damonda da personas cun in auter patertgar. Cun perschasiun astgan ins esser loschs sin nossa vischnaunca da Mustér, pertgei nus havein in bien clima politic ed in ferm vent che porta nus vinavon. Naturalmein dat ei bia untgidas ed obstachels sin nossa via anavon e naturalmein

ston ins decider sch'ins va uss a seniester ni a dretg. Ei drova curascha e perseveranza. Nus essan sin ina buna via, pertgei ei dat tontas personas che s'engaschan di per di per nies beinstar, seigi quei nos luvriers da vischnaunca, l'administraziun, il pedel ch'ei oz cheu denter nus, ils pumpiers, la direcziun ed ils suprastonts, ils scolasts, ils cussegliers e tut las personas che s'engaschan en las numerusas cumissiuns. Segirafranc haiel aunc emblidau massa. Els tuts fan bia buna lavur. Endretg san ins mai far a tuts, denton enzatgi sto far enzatgei. Far nuot ei fatal. Far nuot e reclamar e tugnar ei aunc mender. In cordial engraziament a tuts ed a tuttas che s'engaschan pil bien.

Cheu vegnel jeu finalmein era sil punct, jeu hai numnadamein il giavisch ch'ei detti aunc dapli personas ch'ei promptas da s'engaschar e da luvrar per la vischnaunca e tochen il davos per in e scadin da nus. Mo communablamein savein nus muentar enzatgei e pli biars che tilan vid la medema suga e pli grond ei igl effect. Pia lein viver nies sistem e tgi sa, forse semidan ils temps puspei e tuttenina dat ei puspei dapli interess per la politica. Pertgei, sche buc a Mustér, sche nua lu?

Duront il proxim onn vegnel a far miu meglier pusseivel per promover in bien clima enteifer ils differents gremis. Jeu vegnel ad esser aviarts per ils differents meinis ed acceptar mintgin sco el ei. Sperel ch'ins sappi lu era acceptar mei sco jeu sun. Jeu havess grond tschaffen sche mintgin da mes collegas vivessan era "igl esser cusseglier/cussegliera" - igl esser representant dil pievel ed jeu selegrel sin vivas discussiuns e bia buns meinis.

Sco davos lessel aunc engraziar al president partent, Armin Manetsch, per sia gronda lavur duront igl onn vargau. Igl ei adina stau emperneivel da luvrar ensemen cun el.

Jeu giavischel a tuts in benediù temps d'advent, bialas fiastas da Nadal e tut mo il meglier per il 2019.

7.2 dil vicepresidente ni dalla vicepresidenta dil cussegl da vischnaunca 2019

Cussegliera Rita Huonder-Tenner: Ella propona cusseglier Mario Flepp sco vicepresidente dil cussegl communal per 2019. Tochen sia vegliadetgna da pensiun ha Mario Flepp rimnau gronda experientscha professiunala en funcziuns da cader. El ei l'auter onn il tierz onn el cussegl ed ha aschia saviu rimnar experientschas ella politica. L'elecziun vegn fatga cun scrutini.

Decisiun:

Il cussegl elegia Mario Flepp sco vicepresidente dil cussegl da vischnaunca 2019 cun 12 vuschs e 2 abstenziuns.

Cusseglier Mario Flepp:

El accepta l'elecziun ed engrazia per la confidenza.

7.3 dil vicepresidente communal 2019/2020

President **communal Robert Cajacob:**

La suprastanza propona genau Clemens Berther sco vicepresidente communal per 2019/2020.

Decisiun:

Il cussegl elegia genau Clemens Berther sco vicepresidente communal 2019/2020 senza cuntervuschs ed abstenziuns.

7.4 d'in commember ella cumissiun preparatorica per la revisiun parziala dalla planisaziun locala

President communal Robert Cajacob:

Iso Mazzetta che banduna la suprastanza communal stat vinavon ella cumissiun. Sia grond'experientscha ei dumandada en quei gremi. Il niev eligiu gerau Wendelin Jacomet vegn a surprender il departement da gerau Iso Mazzetta e vegn era proponius sco commember per quella cumissiun.

Decisiun:

Il cussegl elegia gerau Wendelin Jacomet sco commember dalla cumissiun preparatorica per la revisiun parziala dalla planisaziun locala senza cuntervuschs ed abstenziuns.

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: Igl actuar:

Armin Manetsch

Paul Duff

8. Saramentaziun dil niev gerau

President dil cussegl Armin Manetsch:

El prelegia avon il text dall'empermischun e gerau Wendelin Jacomet empermetta avon ils presents da far siu pensum tenor meglier saver e puder per igl interess dalla publicitad.

9. Undraziun

President communal Robert Cajacob:

Il president communal gratulescha als niveligi Armin Berther e Mario Flepp sco president e vicepresident dil cussegl da vischnaunca per igl onn 2019. El gratulescha a gerau Clemens Berther sco niev eligi vicepresident communal.

Engraziament:

En retrospectiva digl engaschament da gerau Iso Mazzetta engrazia il president communal al partent. Suenter treis onns el cussegl da vischnaunca (2003 – 2005) ei Iso Mazzetta vegnius eligius il november 2007 en suprastonza communal alla quala el ha apparteniu tochen alla fin digl onn 2018. Duront ils davos dus onns eis el staus vicepresident communal.

Iso Mazzetta ha surpriu en suprastonza communal il departement da baghegiar ed infrastruttura. El ha presidiau la cumissiun da baghegiar e fatg part alla cumissiun preparatorica dalla revisiun parziala dalla planisaziun locala sco commember. En quei gremi resta el vinavon. Medemamein stat el a disposiziun el futur per damondas dil fatg.

En num dalla suprastonza communal engrazia president communal Robert Cajacob al gerau partent per siu grond engaschi en favur dalla vischnaunca Mustér, per la buna collegialitad ed el giavischa ad Iso ch'el obtegni el futur dapli temps per sia famiglia e sia fatschenta. Ei vegn regalau e surdau ad Iso in bi matg flurs sco segn d'engraziament accumpignaus cun in ferm applaus.

Iso Mazzetta ei veseivlamein commuentaus ed engrazia da sia vart als presents per quella biala renconuschientscha.

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: Igl actuar:

Armin Manetsch

Paul Duff